

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
 Félévre — — — — — 3 " —
 Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
 A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” czimére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
 Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
 Nyitlér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

Választások előtt.

Küszöbön van a városi és megyei képviselők választása. A megyénél nov. 4., 5., 6., a városnál nov. 24-re lettek kitűzve a határnapok. Csudálatos, hogy ezek iránt a választások iránt korántsem lelkesednek úgy a polgárok, mintha országgyűlési képviselőválasztásról van szó. Pedig volna reá ok. Hiszen a város és megye a polgárságnak legszükebb értelemben vett hazája, ezek bizottságaiban intézik az őt legközelebről érintő ügyeket. Azért oda se hederitene a választásoknak, akik leszavaznak, azok sem közérdekből cselekszenek, hanem egyes klikkek parancsszavára és megválasztják azokat, akiket rájuk oktrojálnak.

Nem jól van ez így. Változtatni kellene rajta. Meg kellene már végre érteni a közönségnek, hogy nagyon fontos dolog az, kik üljenek odabent a képviselőtestületben. Meg kellene érteni, hogy itt nem a hatalom aláztatos szolgálóira és egyes familiák bábéire van szükség, akik minden tehetség híján feltolakodnak. Nem használnak ugyan se Istennek, se embernek, mert hozzászólni nem tudnak semmihez, de aztán mikor szavazásra kerül a sor, ott vannak mindannyian, hogy vó-

tumukkal erősítsék az érdekszövetséget, vagy a familia táborát.

Ugy a városnál, mint a megyénél csaknem azok karakteristikonjai a képviselőválasztásoknak és a képviselői tevékenységnek. Az érvényesülés viszketége és a familiák.

Az önzetlen jellem és a tehetség előhaladásának ezek nálunk megbénító akadályai. Pedig ha valaminek a stréberségtől tisztán kellene maradnia, az első sorban a képviselői tisztség volna, melylyel oly szorosán függ össze a város és megye reális érdeke. Ez az érdek nemcsak megadja, de egyenesen kötelességgé is teszi a karakter és tehetség szabad érvényesítését.

S mit látunk?

Azt, hogy nálunk az e téren való érvényesülésnek sokkal több akadály áll útjában, mint akár a politikainak vagy a többinek. Aki élesebb szemmel tekint körül a városi tanácsban és közgyűléseiben, kivált ha még összeköttetései ezekhez közelebb is hozzák: az előtt nagyon lehangoló képe fog föltárnulni közigazgatási viszonyainknak. Erős falánxot lát mindenütt, mely míg óvatos őrszemmel védi saját érdekkörét, még óvatosabb előrelátással állja útját minden invázióknak. Olyan egyének, kiknek társa-

dalmi állása, sokoldalú tehetsége és független gondolkozása biztos garanciáját nyujtaná önzetlen s eredményes képviselői működésüknek, — tagadhatlanul inkább helyet foglalhatnának a zöld asztal körül, mint sokan, kiknél a képviselősködés csupán szereplési viselkedettség. Dehát azok veszedelmek volnának, mert gondolkoznának s önállóan szavaznának, nem pedig — mint emezek — taktusra, bizonyos érdekkörök intenciói szerint. Innen van nálunk azon egészségtelen állapot, hogy a képviselői testület, melynek hivatása volna a vezetés, járszalagon vezeteti magát és mindent elhisz, mindent megszavaz.

Még sokkal nagyobb akadály a erő és tehetség érvényesítésének a familiái összeköttetések előtérbe nyomulása. Egész oligarcha családok vannak nálunk, kik a maguk bábéit, sógorait, vejeit, komáit, kölcsönösen biztosítják egyszer a képviselői testületbe való beválasztásról, másszor meg a képviselői testület által való megválasztás sikeréről.

Minden szereplő nagyság — nem nagy kivétellel — nálunk a hatalmi familiák valamelyikéhez tartozik. Itt nem készülség, képesség, hanem a pedegris győz. Nem

Niobe.

— Irta: **Kabos Ede.** —

A kis leányom egy groteszk angol keringőt játszik: a dallam vig, a kísérete száraz harangszó. Mintha püspökök táncoznának. A fülem belebizserog, mikor az istentelen keringő az ünnepélyes harangszóval egyszerre tódul beléje. Groteszk, nagyon groteszk keringő.

S nekem eszembe jut az egészséges Korlát Farkasné, aki ma délelőtt elpanaszolta az utczán, hogy az ura most csalja meg, mikor már meghalt.

— Ne tréfáljon, jó asszony. Életében se tudta megcsalni a jámbor.

— És most megcsal, pedig meghalt.

Nevettem volna az asszonyon, de tele volt a két szeme könnyel s nekem régi be-

tegségem, hogy jobban sajnálom a képzelt szenvedőket, akiket nem lehet képzelődésükből kigyógyítani, mint az igazi szenvedőket, akiket már a részvét is gyógyít. Korlát Farkasékat mindig kedveltem, jóra való, kedves népek voltak s míg az ura élt, sokszor ellátogattam hozzájuk, hogy lássak olyan aszonyt is, aki évenként pontosan megszüli a maga gyermekét, pedig Korlát a hetedik esztendőben, mikor meghalt, még láthatta a hetedik kis Korlátot is, akit az egészséges Korlátné szintén pontosan világra szült.

Hát bele akartam menni az asszony képzelődésébe és komolyan kérdeztem.

— Ki az a gonosz ember, aki magának mindig elmondja, hogy az a megboldogult jó ura holta után megcsalja?

— Nem gonosz ember, nem is ember.

— Talán angyal?

— Az. A fekete angyal. De ne nézzen rám olyan gyanakodva, mintha bolondnak gondolna. A fekete angyal jön hozzám minden esztendőben s ha behunyom szemem, hogy ne lássam, ha bedugom fülem, hogy ne halljam: mégis tudtomra adja, hogy az uram megcsal. A holta után csal meg az én megboldogult jó uram, Isten bűnömül ne rójjá, hogy rosszat kell róla mondanom.

Amilyen nagy darab asszony, úgy vonaglott a zokogástól.

— Régen nem találkoztunk, kedves Tarnay. Maga nem is tudja, hogy az utolsó négy esztendőben négy fiamat vitte el egymásután a fekete angyal. Négy darab szép, nagy fiamat. Mikor az első kezdett vékonyodni, csak tördeltem a kezeimet, hogy mért nem vigyáztam rá jobban, olyan erős nagy fiu volt s egy kis hülés mennyire le-

CSAPÓ LAJOS

ELSŐRANGU PAPI-
 ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
 Papi öltönyök, Liberiák,
 Reverendák, Szarvasbőr-
 Czímádák, nadrágok,
 Palástok, fővegek, Bőr kabátok
 készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget vállalom szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.
 Nagy raktár honi és angol szövetekben.

Tisztelettel **CSAPÓ LAJOS**, szabó, mester

azt kérdik, kicsoda, hanem kinek a fia, kinek a testvére, kinek a sógora, kinek a veje, kinek az apósa? A közigazgatás minden terén uralgó plánétás családok vannak. A lehető legszerencsésebben érvényesítik családi befolyásukat valamenynyien, kiki a maga módja szerint, a saját külön praktikájával s az önzés együttes boszorkánykonyháján. Mindent maguknak formálnak, idomítanak, vagy akarnak, a vilámvilágítástól a szinpadi deszkákig. Kineveznek, választanak, elítélnak, szentesítenek, de úgy, mintha nem ők, hanem a közgyűlés végeznék ezt. Ők sugalmazzák a közgyűlési határozatokat s később hivatkoznak ezekre a határozatokra.

Mi következik ebből? Az, hogy a közönség új és új terheknek és egészségtelen haladásnak esik a forgatagába, ferde elveket alkot a közérdekről s legtöbbször téves nézeteket a személyes érdemről. Az igazi erő és tehetség pedig, vagy teljesen lemond a közszereplésről, vagy — ami talán még rosszabb — megadja magát a kényszerítő körülményeknek, megalkuszik a kézkezet-mos elveivel s beáll a plánétás familiák érdekközösségébe rikancsnak, maga is elfeledvén, hogy midőn a stréberség dobverőivel játszik, tehetsége halotti zenéjében üti a végső hangokat.

Végre szóljunk még a közügyekben élénk szerepet játszó bizonyos klikkről, mely habár szélesebb mederben, szintén családi politikát üz. Ez a klikk olykor-olykor hadat üzen a nepotizmusnak, de csakhamar békét köt vele, egyszer támadja, másszor védi a közigazgatási augurokat, majd üldözi, majd támogatja a kasztrendszerért. Minden érdekszövetséget és családi tulsulyt

szívesen megdöntene, de csak azért, hogy ne maradjon más dinasztia a közügyekben, csak az övék és benne velők az ő udvarnépük regnáljon. Összeköttetések erősek s aki zászlójuk alá szegődött, az nem bánta meg — a legkisebbet is nagygyá fújták. Nem lángolnak másért, csak ami helyzetüket erősíti. Érdekeik szerint számon tartják, kit védjenek, mit támadjanak. Iskola mestert mutatnak, pedig voltaképpen trónkövetelők. Jól értik azt, hogy tegyék magukat nagygyá s mérvadóvá, úgy, mintha nekik ebben részük nem volna és csak a közönség akarata sikerülne.

A családi összeköttetés remek példánya ez a klikk, mely ügyesen tudja vezetni a képviselői testületeket és szuggerálni a közvéleményt. Itélje meg más, hasznosak-e vagy sem?

A király jobban van. Ő felsége a király állapotáról szárnyra kelt hírek tartós javulásról beszélnek. Az éjszakákat nyugodtabban tölti, álma sokkal jobb, a köhögés nem zavarja, étvágya olyan jó, mint normális időben. A hurutos bántalmak szemmel láthatólag csökkennek. Az egész ország hálát ad a Gondviselésnek, hogy szeretett királyunkat megóvja népeinek öröme és boldogítására.

Halottak napján.

Ez a nap kizárólag és egyesegyedül a halottaké. A különben csendes, zajtalan nagy birdalmuk, a néma temetőkert benépesül az élők, az ittmaradtak tömegével. Félzáródnak drága halottaik sírjához, hogy lerójják kegyeletük adóját. Elnéznek a hangtalan hamvakhoz, elvisznek egy-egy virágszálat, mécesest gyujtanak az elhunytak lelkiüdvéért és könnyel áztatják a kopár rideg sírhantokat.

vette a lábáról. Vittem melegre, óvtam szétől, hidegtől, erőlködtem vele, ha elfogta a köhögés és — uram boesáss! — el se ájtultam, mikor utolsót köhögött. Hiszen megtettem mindent, ami egy anyától telik s ha az Isten mégis így akarta, hát marad még hat fiam s az mind szép, mind erős, mind egészséges. Nem tudtam úgy siratni azt az egyet, aki elköltözött, hogy ne lássam azt a hatot, ne gyönyörködjem abban a hatban, aki megmaradt.

— S azóta még három halt meg?

— Minden esztendőben egy. Olyan pirok, nagyok, erősek voltak, mégis eljött értük a fekete angyal pontosan. Egyszer csak valamelyik este vagy reggel megláttam a fiu arcán, ugyanazt a tüzes rózsát, amelyikkel az elhalt fiut is eljegyezte magának a fekete angyal. A másodiknál még nem hittem, a harmadiknál és a negyediknél már bizonyosan tudtam, hogy a rózsát a fekete angyal küldte előre s megjön nemsokára maga is, hogy elvigye a rózsát és a fiamat

is. Mindig ugyanaz a kálvária volt. Vittem a melegre, óvtam szétől-hidegtől, jártam az én tüzelő gyermekemmel profeszortól profeszorhoz, köhögtem vele, mintha kölesönadhatnám neki a tüdőmet s aztán valamelyik este vagy reggel mégis belépett a fekete angyal s nekem megint kevesebb volt egy fiammal.

A nevető kedvem már régen elmúlt. Az uteza lármájában mintha elébem szállt volna a szükemellű, nyavalyás Korlát Farkas, aki olyannak látszott életében, mintha maga se tudna élni s aztán feleségül vette ezt a nagytestű, egészséges asszonyt és az alatt az arasznyi idő alatt, amíg a földről a föld alá bujhatott, még hamarjában hét fiuval gárdázta körül az özvegyiségre szánt asszonyát. Jaj az a mohóság, a betegek mohósága, mennyi veszendő lélekkel népesíti be a földet!

Korlát Farkasnéból dült a beszéd ésa köny.

— Megesalt az uram, megcsalt. Mikor itt hagyott szegény, azt sugta a fülemben,

Oh a halottak boldogabbak az élőknel. Ők megférnek egymás között. Az egyenetlenkedés, az irigység, a kajánság elöttük ismeretlen fogalmak. Nincs közöttük különbség, nincs közöttük gazdag és szegény, jó módu és koldus, nagy ur és kisember nem nézi le egyik a másikat, nem kapzsiak, kenyéririgyek, önzők a temetőkert lakói; egyformák, egyenlők valamennyien.

A halottak végtelen birdalmában jár kel az ember, az élő lény, érzi, hogy milyen hatalmas az Isten és minő parányi a földi halandó; megcsapja lelkünket, elménket, egész lényünket az elmulás szele, az elmulásé, mely előbb-utóbb elesendesít, elnémit, elhallgattat bennünket.

Szeretteink sírhantja mellett ne csak emlékezzünk, hanem gondoljunk az elkövetkező időre. Képzeletünk ne csupán a multba szálljon vissza, hanem a jövőbe is csapongjon, abba a jövőbe, melyben benne van a mi elmulásunk ideje is, mely idő bennünket is esendes, hangtalan, porladozó lényekké tesz. Szálljunk magunkba és elmélkedjünk az életről, mely rövid, mint a gondolat, mely nem arra van teremtve, hogy egymással elenségeskedjünk, egymást sanyargassuk, mellőzzük; nem arra szolgál, hogy egymás szájából kivegyük a falat kenyeret, egymás bőréből élösködjünk, egymást leteperjük és legyűrjük; hanem arra való, hogy tiszteljük, becsüljük, szeressük egymást.

Drága halottaink sírjánál tanuljuk meg Istent félni és felebarátainkat szeretni; tanuljuk meg, hogy a boldogság nem áll az örökös tülekedésből, megállapodás nélküli kenyéririgységből, hanem a megelégedettségből és könyörületességéből.

És ti, élő magyarok valamennyien a halottak e szent napján emlékezzetek meg nemzetünk halhatatlan halottairól; emlékezzetek az elhunyt, de örök szellemű nagyjainkról, hőseinkről, félisteneinkről. Emlékezzünk és elmélkedjünk hazánk megmentőiről, védelmezőiről, hatalmassá tevőiről. Hisz nagyjaink nagyjai immár hazai földben pihennek. Itthon nyugszik Kossuth Lajos,

hogy elmegy, de nem hágy egyedül. Itt hagyja nekem az ő hét kis katonáját, úgy fognak rám vigyázni, mint egy királyné. Hapták! — azt mondta szegény haldokolva s vigasztalni akart a tréfás beszédével — hapták! a hét kis katona nőni fog, vigyázni fog, keresni fog az édes anyjára. Ne is sajnáljam őt, ne is sirassam, itt marad hét kis Korlát s az az egy, a legöregebb, a leggyöngébb nem is számít, ha el is bujik már a föld alá. S most megcsal. Nem igaz, hogy itt hagyta reám a hét kis katonát. Előbb magához szólított egyet s én jó uram, hiszen nem tudom tőle rossz néven venni, hogy megkivánta maga mellé legalább a legnagyobb fiát, — de elveszi mellőlem mindet, sorra valamennyit. A fekete angyal ő küldi a gyerekeiért s most már több fiunk van nála, mint amennyi nálam maradt.

— Kedves jó Korlátné, vágta a zokogásába, mert már megálltak néhányan az uteza bámészai közül, hogy a panaszos nagy asszonyt figyeljék.

MOLDOVÁN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

Őszi és téli idényre dusan felszerelt raktár női szövetek, posztók, czibelinek, scheviottok és barchetekben. Nagy vászon- és kanavász-raktár. FÉRFI ÉS NŐI FEHÉRNEMŰEK.

hazai földben pihen már Rákóczi fejedelmünk. Itthon vannak, itt porladoznak hamaik, itthon élnek szellemeik.

Emlékezzünk! Elmélkedjünk! Tanítson bennünket csodás lényük, glóriás szellemük tiszta hazaszeretetre, rendíthetetlen bátorságra, hajthatatlan elszántságra. Vezéreljen és vezessen bennünket óriási szellemük. Ne csak a halottak napján emlékezzünk reájuk. Ott éljenek mindig, mindenkor lelkünkben, szívverésünk, gondolatunk ő érettük legyen, mert akkor bizonytal, forró imádattal, rajongó áhitattal szeretni fogjuk édes hazánkat.

Dicső nagy hőseink csodás szellemének, hatalmas vitézeinek emlékezte hevitsen, lelkesítsen, buzdítson bennünket. Ha megállunk szellemeik előtt, sokat tanulhatunk tőlük. Szilárd jellemet, vasakaraterőt, gyönyörű önzetlenséget, erős öntudatot, nagy önfeláldozást, megdönthetetlen hitet és isteni félelmet.

Halottak szentnapján vessük le lelkünkön viselt, kopottos, elnyűtt gunyánkat, töröljük le róla a salakot, szennyet, ami az élet forgatagában emberi gyarlóságából hozzá tapadt. Legyünk egész emberekké, éljünk szeretetben, éljünk gyöngédségben, éljünk becsületben. Mert az idő rövid, egyhamar leperegnek napjaink anélkül, hogy tudnók miért élünk, minek élünk, mi ezélja volt életünknek és a jóleső munka, a türelem, a jóság mind boldogító érzéseket adnak. Az irigység, gyűlölködés, kapzsi vágyak soha, soha boldoggá nem tesznek. Pedig sorsunk mindhiába egy és ugyanaz. A halál egykép bánik el velünk kérélhetetlenül, irgalmatlanul. A halál, e hatalmas kaszás, nem ösmer rangot, fokozatot, egykép bánik el velünk, legyünk bár óriás paloták gazdag urai, vagy földhöz ragadt szegény emberek. A halál kiengesztel bennünket, a halál kiegyenlíti az ellentéteket közöttünk; az ő nagy birodalma a valódi demokrácia országa.

Azért éljünk megelégedetten, éljünk azzal, a mi nekünk megadatott, a vagyon, a pénz, a jólét még nem a teljes boldogság alapja. Sok szegény, gazdag-ember él e föl-

dön, aki szívesen eserélne megannyi gazdag szegénnyel. Az elmulás gondolata még ne fájjon nekünk, ne keseregjünk rajta, hisz ebben valamennyiünknek része van, de öntöson belénk reményt, erőt és bizalmat ama tudat, hogy van föltámadás.

Gondoljunk a halálra, de vigasztaljon az a tudat, hogy feltámadunk!

Furcsa.

Furcsa biz' az, hogy egy szab. kir. városban, — ahol még a díszkertet is esatornázzák, ahol a sétatér ily modern rendezésével a lakosoknak nem éppen nélkülözhetetlen kényelmet biztosítanak, ahol ily elsőrendű módon rendezik az oly passió-helyet, amely azelőtt sem volt élvezhetetlen — mondom, furcsa, hogy ebben a szab. kir. városban az uteza szemetjét is magával hordó viznek egy a város közepén levő uteza, vagy ami még több, egy iskola kertje legyen végállomása. Furcsa, hogy ily esinos város közepén, iskola kertjében létesítsenek pöczegödrot akkor, mikor a közegészségügy oly kedvezőtlen, hogy az iskolák minden évben be vannak zárva a fertőző betegségek járványos elterjedettsége miatt.

A kérdéses pöczegödör az „Iskolaköz“ utcában van, az iskolától körülbelül 30 méternyire, a piactól mintegy 200 méternyire.

Az iskola igazgatósága kérte a baj megszüntetését. Meg is történt akkor a javítás, — még pedig ezudar módon. Addig az árokban összegyűlt viz több hét alatt beszivárgott a földbe. A javítás óta már ez is lehetlenné van téve, miután az árkot valami ezement félével rakták ki. Ez bizonyosan azért történt, hogy a nyomoruság ezifrább legyen. Amint ugyanis én magam is megnéztem, úgy találtam, hogy a kiépített ároknak nemhogy esése volna, de határozottan több centiméternyi emelkedése vehető észre.

Régebb szerzett tapasztalat arra a meggyőződésre juttatta az embert, hogy: „Lefelől folyik a Tisza vize. . .“ Így egész ter-

mészetesnek találtam, hogy — támaszkodva a fizika törvényeire is — a Széchenyi, Kosuth Lajos, Eötvös és Szirmai utcázáról jövő viz sem megy a hegyre. E tényt kénytelen volt a tanítótestület két ízben megtapasztalni. Két nagyobb esőzés alkalmával nemcsak a kiczifrázott árok telt meg, de a tanítóknak néhány négyzet-arasznyi kertjét is előntötte. Meglehető ideig maradt kívül a viz. Ha az enyém lett volna a kert, én okvetlenül haltenyésztésre adtam volna szabad időmet.

Ezek után a tanítótestület indítványára az iskolaszék kérelmezte a kijavított árok újabb javítását.

Eddig semmi visszhang, semmi eredmény.

Kérdem: ha most, félesztendős szárazság után is van zöldhabos viz az árokban, mi lesz, ha beállnak az őszi esőzések? Az nem volna baj, hogy a tanítók kertjét előnti a viz. Azok gazdag emberek. Részükről nem nélkülözhetetlen a kert termése. Kerti munkájukat illetőleg pedig azt mondhatjuk, hogy az ilyen munka nemes szórakozás. Hogy az a mag is kárba vesz, amit a kertbe szórnak, hát az egész természetes dolog: minden szórakozás pénzbe kerül. — Tehát a tanító urak egyszerűen ne szórakozzanak a kertben!

Mindezek mellett gyöngéd ezézésom oda irányul, hogy egészségügyi szempontból történt és történik mulasztás. Ahol pedig mulasztás van, ott mulasztónak, vagy mulasztóknak is kell lenni. Ki az, vagy kik azok, azt nem tudom. Közmondás szerint: „Kinek nem inge, ne vegye magára.“ Azért azon szerény indítványommal végzek, hogy a mulasztókat bele kellene ültetni abba a zöldhabos pocsolyába, hadd kuruttyoljanak ott.

Hoffmann József.

Csak egy virágszálat.

— Felhívás jó szívekhez. —

Virágokkal ékesedik nemsokára a temető. Kegyeletes szívek viszik el kedveseik sirjára koszorúkat s edakint a temetőben megtisztult szép emlékek szállanak az elköltözött felé, a kinek sirjában nyugalmat, az élőknek sajnó bánatukra enyhülést kérnek az Ég Urától.

A József Kir. Herezeg Sanatórium Egyesület a halottakra való méla emlékezés e tiszta fenkölt hangulatából egy kis részt kér juttatni a halál jegyesének, a tudóbetegeknek. A halott nevében, a kinek sirja koszorúval ékeskedik majd, — csak egy virágszálat kér a halál pitvarában levők élete megmentésére. Közel 80.000 ember hal meg évente hazánkban tudóvészben, ebben a borzalmas pusztító betegségben. Legalább a felének az életét megmentheti a társadalom részvéte. És maga az egyesület is ezreknek igéri visszaadni az életet, ha *mindenki*, a ki a napokban koszorút vesz, *csak egy virágszállal kevesebbet költ koszorujába s ezt az egy virágszáll árát az egyesületnek felküldi.*

Morituri vos salutant.

A haldoklók szólítanak.

Legyen a sirok koszoruja egy virágszállal egyszerűbb; égjen egy mécesel a si-

De Korlátné csak panaszkolta tovább: — Most már négy katonája van neki, s én éjszakánként felriadok, gyertyát gyújtok, úgy lesem titokban a gyermekeim arcán, ott van-e már valamelyiken a fekete angyal rózsája. Még pirosak, pufókak, egészségesek s én el szeretném őket dugni, hogy magam sem találjak rájuk. Mit akar tőlem az a kegyetlen ember? Mit vétettem neki? Mi rosszat mondhattak rám a temetőben, vagy a másvilágon az én jó uramnak, hogy úgy megváltozott irányomban? Hiszen én mindig hűséges felesége voltam, azóta sem romlottam meg s ami kis katonáinkra én vigyáztam, pedig a halálos ágyán úgy mondta, hogy ők fognak rám vigyázni, mint egy királynéra. Mért viteti el hát tőlem? Mért akarja valamennyit? S ha azt viteti el, akit megkiván, mért nem akar énrám gondolni? Jaj kedves Tarnay, érzem, hogy az uram megesal. Van egy szerencsétlen asszonyismerősöm, akit elhagyott az ura, összeállott egy másik asszonnyal s aztán az első asszonyától ellopatta a gyermekeit, mert azokat kívánta csak anyjukat

nem. Mért viszi el a fekete angyal csak a gyermekeimet? Mért nem engem is? Megegal az uram, megegal, megegal.

S mikor már csoportosulás támadt körülöttünk s hirtelenebbül bucsuztam el Korlát Fakasnéól, még akkor is az eszelősök gyötrődésével sirta utánam:

— Megegal. Azt mondta, a gyerekeket nálam hagyja s most sorra viteti el tőlem. Már négy van nála. Nem tudom, nines-e már az ötödiken a fekete angyal rózsája, mire hazaérek. S én nem tudom őket eldugni az elől a kegyetlen ember elől. Nem tudom, nem tudom . . .

. . . Ez a nevetséges és fájdalmas asszony, ez a banális és fenséges Niobe jut eszembe, mialatt kis leányom a groteszk angol keringőt játszsza. A dallama vidám, a kísérete mély harangszó. Mintha püspökök tánczólnának . . .

Aki a legujabb és igen elegáns öltönyt, kabátot, valamint vihar-köpenyt viselni óhajt, ne sajnálja a fáradságot és látogassa meg

POLLÁK HERMAN

uri szabót Szatmáron, Kazinczy-u. 6. a királyi kath. főgimnáziummal szemben,

ahol az itt felsorolt ruhaneműek **előnyös fizetési feltételekkel, mérsékelt árak mellett, gyorsan és pontosan készíttetnek.**

rokon kevesebb, és ennek árából ki fog gyulni egy pislogó élet.

Esdve kér az egyesület minden jó szívet, váltsa meg mindenki ezt a szent vámot nemzete dicsőségére, özvegyeknek, árváknak, ügyefogyottaknak könnyei fölszárítására.

Aki ezt megteszi, a kinek szívében az irgalom érzete fölfakad; annak halottja tudni fog arról. Kegyeletünk szent, megtisztult, nemes tanúsítása lesz, a ki egy *ujjonnan létesítendő szegénysorsu tüdőbetegeket gyógyító népszanatóriumának építési tőkéje gyarapítására* halottak napja alkalmából adományát eljuttatja.

Ezt kéri az egyesület bizó hittel és reménységgel.

A gyűjtés november 2-án halottak napján a temetőben; az adakozás nov. 1-én a templomban lesz.

A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület.

Budapest, IX., Lónyay-utca 47.

H I R E K.

Szent Erzsébet jubileum. Többször említést tettünk már Árpádházi szent Erzsébet hét évszázados jubileumáról, melyet a magyar nemzet, élén apostoli királyával, mint fővédnökkel s az egész uralkodó családdal együttérezve kíván megünnepelni. Az ünnep három napra van tervezve és nov. 16-án veszi kezdetét. A püspök ur Ó Máltósága a szatmári egyházmegyét illetőleg az ünnep méltó megüléseire vonatkozólag a következő rendelkezéseket tette.

1.) A városi plébániákon, ugymint Szatmár-Németiben, Nagykárolyban, Nagybányán, Ungvárt, Máramarosszigeten, Beregszászban, Munkácsban, Nagyszőlősen, Felsőbányán és ezenkívül Mezőpetri községben, ahol szent Erzsébet a templom védőszentje, Kaplonyban a szent Ferenczrendiek templomában a november 19-ki ünnepet megelőzőleg triduum (három napi ájtatosság) tartassék. A többi helyeken a triduum tartását a lelkész urak buzgóságára bízom.

2. A triduum rendje a következő: Első nap reggel nagymise szentségkítéssel. Mise előtt bevezető szent beszéd, amikor is Ó Szentsége apostoli levele felolvasandó magyar fordításban. Délután Jézus szent nevére litánia szentségkítéssel.

Második nap reggel nagy mise, délután litánia, mint az előző napon.

Harmadik nap reggel nagy mise, délután litánia mint az előző két napon. A litánia végeztével Te Deum.

2. Szent Erzsébet napján a székesegyházban és minden plébániái templomban ünnepélyes szent mise végzendő. Ott, ahol triduum esetleg nem tartatott, rövid bevezetés után olvassassék fel Pápa Ó Szentsége levele magyar fordításban. A székesegyházban ez mise után kiosztatik a teljes bucsuval egybekötött pápai áldás.

A szentmisére a hatóságok meghívandók.

3. A bucsuk elnyerésére előirt templomlátogatás Szatmár-Németiben a székesegyházban és az irgalmas nénék zárda-templomában,

másutt mindenütt a plébánia templomban végezhető.

4. Mindezekről értesítsék s a bucsukegyelmekek elnyerésének feltételeiről és módjáról oktassák ki híveiket a lelkész urak a november 10-re eső vasárnapon.

November 19-én az ünnepélyes szent mise, amelyen a tanulóifjúságnak is részt kell vennie, avagy ha alkalmasabbnak látszik, délután iskolai ünnepély tartandó énekekkel, szavalatokkal, esetleg szent Erzsébetről szóló dicsőítő beszéddel.

Püspöki tanácskozás. A mult esütörtökön és pénteken püspöki konferencia volt a hercegprimás budavári palotájában, melyen a főpásztorok egy-kettő kivételével teljes számban megjelentek. Ott volt a püspök ur Ó Máltósága is. A tanácskozásnak legfontosabb tárgyát a kongrua-ügy képezte, melyre vonatkozólag a mult püspöki konferencián kiküldött albizottság jelentését dr. Várossy Gyula kalocsai érsek terjesztette elő. A püspöki kar a király felgyógyulása felett érzett örömeinek táviratban adott kifejezést. Számos kérvény, egyházi és iskolai ügy nyert elintézését. A püspök ur Ó Máltósága szombaton a délutáni vonattal érkezett vissza székhelyére.

Épül a Kálvária. A régi Kálvária-templom helyére új, igen diszes és körülbelül háromszor akkora nagyságu templomot építenek, mely mintegy 1500 ember befogadására lesz alkalmas. A régi alkotásból csak a front és a tornyok maradnak meg, a többi részt már le is bontották, sőt hozzáfogtak az alapozáshoz. A jövő esztendőben teljesen elkészül. A berendezéssel mintegy kétszáz ezer koronába fog kerülni. Az alaprajz keresztalakot mutat, három hosszahajóra (egy fő, két mellékahajó) és egy keresztahajóra van osztva, a főhajó déli, a keresztahajó kelet és nyugoti szára poligonális apszisokban végződik. A templom külhosszmérete 29.55 mtr., szélessége 24.5 mtr., legmagasabb mérete 11.5 mtr. A gyóntatószékek oldalt a falban lesznek elhelyezve.

Kilépés a függetlenségi pártból. Pilis István dr., a krassói kerület országgyűlési képviselője kilépett a függetlenségi pártból. A kilépők száma napról-napra szaporodik sőt ha a kormány az önálló jegybank felállítását 1910-re biztosítani nem tudja, mintegy 180 képviselő, élükön Holló Lajossal ellenzékbe megy át.

Kinevezések a megyénél. Falussy Árpád dr. főispán Egli Mihályt, Nagybánya város főjegyzőjét tiszteletbeli vármegyei főjegyzőnek, dr. Jármay Béla fehérgyarmati ügyvédet tiszteletbeli megyei tisztifőügyésznek nevezte ki.

Elhalt főnemes ivadék. Ifj. Teleky Domokos gróf, — id. Teleky Domokos gróf és neje Teleky Edine grófnő egyetlen fia e hó 14-én Gernyeszegen hosszas betegeskedés után elhalt.

Áthelyezés és kinevezés. A földmivvelésügyi miniszter Chabada Géza m. kir. főerdész, erdőmérnököt Ungvárról Kolozsvárra áthelyezte, Gasparik Pál m. kir. erdészt pedig az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz erdőmérnöké kinevezte.

Adótárnoki kinevezés. A pénzügyminiszter Petke Gyula nagyszőlősi első osztályú adóhivatali ellenőrt a kézdivásárhelyi adóhivatalhoz adóhivatali pénztárnoknak nevezte ki.

Hymen. Csuka György m. kir. államasvasuti ellenőr, szigetkamarai állomásfőnök szombaton esküdt örök hűséget Máramarosszigeten özv. Blegya Lászlóné urnő leányának Kornéliának. — Modor Vidor honvédhuszárhadnagy tegnap esküdt örök hűséget Nagykárolyban olgyai Gaál Kálmán gazdatiszt leányának, Berta kisasszonynak. — Beck Jenő szobránczi kir. járási állatorvos jegyet váltott Linner Erzsike szobránczi állami iskolai tanítónővel. — Vladikai János bankhivatalnok Budapestről jegyet váltott városunkban Juhász Katicza kisasszonynyal.

A belényesi mandátum. Lukácsiu László belényesi mandátuma ellen panaszt adott be a kisebbségben maradt párt választóközönsége A IV. bíráló bizottság november 6-án tartandó ülésében fog a panasz ügyében határozni.

Tanítónői kinevezés. A vallás és közoktatási miniszter Szlafkowszky Viola okleveles tanítónőt a helybeli állami elemi népiskolához rendes tanítónőnek nevezte ki.

Bizottsági tagok választása. Vármegyéinkben a bizottsági tagok választása november 4., 5 és 6-án lesz megejtve. A választási elnököket az egyes kerületekbe a mult esütörtökön tartott rendkívüli vármegyei közgyűlés jelölte ki.

Halottak emléke. Mindenszentek napján a székesegyházban este 6 órakor a halottak emlékeztetere istentisztelet lesz, mely alkalommal Pásztor Ferencz segédlelkész fog szent beszédet intézni a hívekhez, másnap este a temetőben kivilágítás és a szokásos istentisztelet, mely alkalommal Boschetti Andor segédlelkész predikál.

A város virilisei. A jövő évre a város törvényhatósági bizottságába több új tag jött be, így természetesen a régiak közül ennek a számnak megfelelő quantum kimaradt. Az új bizottsági tagok dr. Boromisza Tibor püspök, dr. Vajay Imre orvos, Szabó István pápai praelátus, püspöki irodaigazgató, dr. Kelemen Samu ügyvéd, orsz. képviselő, dr. Antal László ügyvéd, dr. Antal Sándor tisztifőügyész, dr. Fekete Dezső, dr. Legyel Alajos ügyvéd, dr. Wallon Gyula orvos, dr. Haraszthy Béla ügyvéd, dr. Weisz Sándor orvos. Kimaradtak Antal Kristóf, Litteczky Endre, dr. Török János, Bossin József, Unger Ulmann Sándor, Fogarassy Sándor, Kovács Ábrahám, Beer Mór, Bölönyi László, Reiter Mór és Halmi János. Az új névjegyzék a következő: Dr. Keresztszeghy Lajos, dr. Vajay Imre, Schvartz Albert, Klein Vilmos, dr. Antal Sándor, dr. Fekete Dezső, dr. Antal László, dr. Nagy Barna, Rosenfeld Miksa, Korányi János, Márkus Márton, dr. Lengyel Alajos, dr. Lengyel Márton, dr. Papolczy Gyula, dr. Boromisza Tibor, Fried Emil, Freund Ezékiel, dr. Frieder Adolf, dr. Török István, Schefteli Sámuel, Heinrich Viktor, Kovács Leó, dr. Farkas Antal, dr. Kelemen Samu, dr. Lehoczky János, Lengyel Károly, Szabó István, Rótbart József, Reiter

ALKALMI VÉTEL ÁRBAN!

90 krajzárért árusítok el egy nagyobb mennyiségű (vagy 200 darab) csinos szabásu barchet és flanell **gyermek ruhácskát**, 1-től 4 évesig. **1 frt 50 krajzárért** már szövet ruhácskát a fenti nagyságban, azonkívül nagy választék áll a n. é. vevőközönség rendelkezésére egész finom *gyermek ruhák, kalapok-, capichonok-, harisnyák- és alsó-ruházatokból.*

90 krajzárért árusítok el egy nagyobb mennyiségű (vagy 200 darab) csinos szabásu barchet és flanell **gyermek ruhácskát**, 1-től 4 évesig. **1 frt 50 krajzárért** már szövet ruhácskát a fenti nagyságban, azonkívül nagy választék áll a n. é. vevőközönség rendelkezésére egész finom *gyermek ruhák, kalapok-, capichonok-, harisnyák- és alsó-ruházatokból.*

VAJDA M. és TÁRSA

SZATMÁR, DEÁK-TÉR 10. SZ.

Béla, Wallon Lajos, Jákó Sándor, Österreicher Tóbiás, Roóz Gyula, Roóz Samu, Jankovits János, dr. Muhy Zsigmond, dr. Weisz Sándor, dr. Haraszthy Béla, dr. Wallon Gyula. — Póttagok: Bossin József, Beer Mór, Forassy Sándor, Gindl Antal, Rohrlieh Sámuel és Keresztes Endre. — A lemagasabb census 2490 kor., a legkisebb 757 kor.

Könyvelőválasztás. A városi tanács a központi vámhivatalnál ujonnan rendszerezett könyvelői állásra Kiss Imre helybeli születésű, alibunári m. kir. pénzügyőri szemlést választotta meg.

Gyászír. Id. Pajor Tamás, nyug. uradalmi gazdatiszt, Ungmegyének egykori várnagya életének 68-ik, boldog házasságának 27-ik évében Ungváron elhalt. — *Kuhajda* József bányaigazgatósági kezelési vezető, Nagybánya város képviselőtestületének tagja 64 éves korában tüdőszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. — *Petuker* Pál szinfalusi róm. kath. kántortanító e hó 22-én hosszas betegség után a budapesti Baross-utcai klinikán elhalt.

Áthelyezett tanító. A vallás és közoktatási miniszter *Marosán* János patóházi állami elemi iskolai tanítót a szatmári állami elemi népiskolához helyezte át.

Gyűjtés szanatóriumi kápolnára. A püspök ur Ó Méltósága elrendelte, hogy az egyházmegye területén Mindenszentek napját követő vasárnapon minden plébánia templomban gyűjtést rendezzenek a József kir. herceg szanatóriumában létesítendő kápolnára. Mindenszentek napján a hívek figyelmét eleve fel kell hívni és buzdítani őket, hogy a nemes célra irgalmas szívük adományát ajánlják fel. A kápolnára okvetlen szükség van, mert a gyógyintézet 20 kilométernyire fekszik Gyula városától, ezen felül a tanyarendszer szerint gazdálkodó alföldi nép ezreinek is lelki javára szolgálna. Az adományok az illetékes esperesi hivatalok útján terjesztendők be az egyházmegyei hatóságokhoz.

Postaügynöki megbízatás. Az avas-ujfalusi postaügynökség vezetésével a nagyváradi postaigazgatóság özv. *Rednik* Mihályt bízta meg.

Tiszti szemle. Ugy a közös, mint a honvédelmi logezredhez tartozó tartalékos tisztek szemléje hétfőn november 4-én lesz az illető lakanyákban. A főszemlén a hadkiegészítő parancsnokok lesznek jelen.

Tanítóválasztás. *Winkler* Antal okleveles tanító, ki tanulmányait a helybeli kir. kath. tanítóképzőintézetben végezte, Nagyszokondra másodtanítónak választott meg. A választást a püspök ur Ó Méltósága megerősítette.

A katolikus sajtóegyesület a Pécesett tartott VII. országos katolikus nagygyűlés határozatából f. év nov. 4-én, hétfőn alakul meg. Elnöke lesz: Herczeg Esterházy Miklós. Társelnök: Dr. Prohászka Ottokár püspök. Az egyesület célja: a magyar katolikus napi és időszi sajtót és a jóírányu irodalmat támogatni, terjeszteni, föllendíteni, versenyképessé tenni. Az egyesület egy nagy sajtóalap létesítésére törekszik a központi katolikus napisajtó számára. — Az egyesület tagja lehet minden kath. férfi vagy nő. A rendes tag félévenként legalább 1 ko-

rona (vagyis egész évre 2 korona) tagdíjat fizet. A jótévő tagok sorába tartozik, aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben két éven belül) legalább 200 koronát áldoz az egyesület javára. Disztag ezime illeti meg mindazokat, akik legalább 1000 korona összeget adományoznak az egyesület részére. — A kereszténytelen, hit- és erkölcsrontó sajtó a mi pénzünkön lett nagy és hatalmas. — Németországban (hol a katolikusok száma 18 millió) 110 kath. napilap jelenik meg összesen körülbelül 700.000 példányban. Ausztriában (hol a katolikusok száma 20 millió) már csak 23 kath. napilap jelenik meg körülbelül 100.000 példányban. Magyarországon végre (hol a katolikusok száma 10 millió) csak 6 katolikus napilap jelenik meg körülbelül 35.000 példányban. A kath. sajtó pártolása tehát e három országban ugy aránylanak egymáshoz, mint 35:3:1. Ezen segíteni kell!

Irnokkinevezés. Az igazságügyminiszter *Lellinger* Jenő szatmárnémeti kir. törvényszéki díjnyokot a szatmárnémeti kir. törvényszékhez irnoknak nevezte ki.

Miniszteri köszönet. Ó felsége a király megkoronáztatásának 40-ik évfordulója alkalmából a honvédelmi miniszter országos gyűjtésből altiszti jubileumi alapot létesített. Ezen alaphoz a gyűjtésért a miniszter dr. Vajay Károly polgármesternek, valamint az adakozóknak köszönetét fejezte ki.

Műkedvelői előadás. A jótékony nőegylet, városunknak ez a valóban agilis és fáradhatatlan tevékenységű egyesülete — mint már említettük is lapunkban — november 9-én este a színházban műkedvelő előadást rendez. A próbák lázas buzgalommal folynak naponként a színházban, — műkedvelőink minden tehetségüket és igyekezetüket latba vetik, hogy a közönségnek minden tekintetben kellemes estét szerezzenek s már az előjelekből is látható, hogy a november 9-iki előadás a nőegyletnek általában mindig igen szép sikerű műkedvelő előadásai között is a legjobbak közé fog tartozni — s mindenkinek melegen ajánlhatjuk, hogy az előadást megnézzék. Különben maga az előadandó szindarab is érdemes az érdeklődésre. Labichenak és Delacournak, két ötletes francia írónak mulatságos — és amelletteljesen diszkrét — 5 felvonásos bohóza „*A persely*“ fog ugyanis színre kerülni a következő szereposztásban:

Chambourey tőkepezés Nagy Vince
Colladan gazdag bérlő dr. Kőrössi János.
Cordenbois gyógyszerész Csomay Győző
Renaudier Felix fiatal
jegyző — — — Kiss Endre
Baucantin adószedő — dr. Török Árpád
Cocarel házasságközvetítő dr. Nagy Géza
Bechut rendőrtisztviselő Fábian Lajos
Leonida Chambourey
testvére — — — Jéger Rózsika
Blanche, Chambourey
leánya — — — Maróthy Annuska
Sylvain, Colladan fia — Südy Tibor
Benjamin pincér — — Szöllősy Ákos
Tricoche fűszeres — — * * *

Chalamelné gyümölcs-

árusnő — — — Varju Ibolyka
Joseph inas — — — Mándy Zoltán
Második pincérfiu — Szegedy György
Harmadik pincérfiu — Hermann Elluska
Rendőrr — — — Török Tibor.

Az első felvonás Franciaország egy vidéki városkájában, La Fertéssous-Jonarre-ban, a többi négy pedig Párisban történik.

Előadás után a társaskörben társasösszejövétel és táncz lesz. Jegyek előre váltthatók Lóvy Miksa könyvkereskedésében. Az előadás tiszta jövedelmét a nőegyesület árvái javára fordítják.

Alakuló gyűlés. A szatmári ref. tanítónőképző-intézet fentartó testülete megalakult. Elnökké egyhangulag Mezőssy Béla országgyűlési képviselőt választották meg, akit erről táviratilag értesítettek és üvözöltek. Az igazgatótanács pedig a következőleg alakult meg: Elnök: Biki Károly. Tagjai: A szatmári egyházmegye részéről Luby Géza, a nagybányai egyházmegye részéről Csaba Adorján, a nagykárolyi egyházmegye részéről Domahidy Elemér és a máramaros-ugocsai egyházm. részéről György Endre. A Lorántffy Zsuzsanna egylet részéről Domahidy István, a szatmári egyháztanácsból hivatalból Rácz István lelkész, Uray Géza, választva Vajay Károly, a németi egyháztanácsból hivatalból Pótor Dániel és Asztalos Sándor, választva Balogh József, továbbá Demjéné Molnár Ilona, min t igazgató, Mudricsné Nagy Teréz, Poszvek Irén és Benedek Erzsébet mint tanárnők.

Ösztöndíj adományozás. *Falussy* Árpád dr. főispán a szatmárvármegyei nőipar-egyleti két ösztöndíjat, melyek egyenkint 240 koronát tesznek ki, *Komoróczy* Sarolta és *Winkler* Katalin nagykárolyi állami polgári leányiskolai növendékeknek adományozta, mint akik a pályázók közt legérdemesebbek voltak.

Nőegyleti közgyűlés. A nagykárolyi nőegylet 1907. évi november 3-án d. u. fél 3 órakor Nagykárolyban a polgármester hivatalos helyiségében közgyűlést tart. Az ülés tárgysorozata: a) Titkári jelentés. b) Pénztári jelentés és felmentvény megadása. c) A gróf Károlyi Istvánné ömeltósága 25 éves elnöki jubileuma alkalmából készített album átadására küldöttség megválasztása. d) Esetleges indítványok. A közgyűlés után a megválasztott küldöttség átadja gróf Károlyi Istvánné ömeltóságának a jubileumi albumot.

Nőegylet kiadása szeptember hóban: Árvaházra 163 K 38 f, szegények havi segélye 170 K, rögtöni segélyek 17 K. Összesen 350 K 38 f.

Egyszerűsítés. A magyarországi ev. ref. vallásfelekezet kebelében legutóbb hozott s most szentesített zsinati törvény szerint az ev. ref. jelző ezentúl rövidebben csak „ref.“ jelzéssel irandó. Az „ev.“ elmarad. Az egyszerűsített jelző használatára az egyházkerület superintendensei már utasították ugy az egyházi mint a ref. felekezeti hatóságokat.

A gyermekek védelme. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a nagyszöllősi állami gyermekmenedékhelyet „állami gyermekvédelmi fiunevelőintézet Nagyszöllősen“

Mindennemű üveg-, porcellán-, lámpa- és tüköráru legjutányosabban beszerezhető az ujonnan berendezett

Greguss és Chrapáry czég

üzletében Szatmár-Németi, Deák-tér 2. szám, (a városház mellett.)

cimmel internátussá alakította át, mely december 1-étől kedve az eddigi környezetükben erkölcsi romlásnak kitett vagy az elzülésnek indult gyermekek befogadására alkalmas és az állami gyermekvédelem kiegészítő intézményeként fog működni.

Nagy a szárazság. Nem csak nálunk de országszerte panaszkodnak a gazdák a nagy szárazság ellen: a föld mindenütt kemény, száraz s az őszi munkálatokhoz sok helyen hozzá sem fogtak s ez nagy aggodalommal tölti el a gazdákat, mert most már majdnem bizonyos, hogy ez a szárazság kedvezőtlen hatással lesz a jövő évi termésre. A korai vetések mindenütt pusztulóban, sőt sok helyen a nagy szárazság miatt ki sem kelt. Ha még sokáig leszünk kénytelenek az esőt nélkülözni, beáll a két év előtti állapot, amikor ilyen időjárás mellett gazdáink csaknem tönkre mentek.

Borzalmas szerencsétlenség. Borzalmas szerencsétlenség történt vasárnap a kapnikbányai Róta-Anna aranybánya zuzójában. A zuzót hajó nagy kerék szija elkapta Birtás János 13 éves fiút s a szó szoros értelmében darabokra tépte. Birtás szörnyet halt. A szerencsétlenség helyszínére kiszállott Szentpétery Ferenc vizsgálóbíró is s a meg-ejtett vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenséget Birtás godatlansága okozta s azért a bányamű vezetőségét a legcsekélyebb felelősség sem terheli.

Országos vásárok a köv. napokon lesznek vármegyénkben november hóban: 1-én Sárosmagyarberkesz, Csenger; 4-én Nagykároly; 5., 6., 7-én Aranyosmegyes; 6-án Nagysomkut; 7-én Erdőd; 12-én Krassó, Krasznabétek; 15-én Erdőszáda; 18-án Mátészalka; 18., 19., 20-án Nagybánya; 19., 20-án Szatmár-Németi; 21-én Királydaróc; 22-én Csenger.

Állatdíjazás. A szatmárvármegyei gazdasági egyesület Erdőd nagyközségben a november 7-iki országos vásáron állatdíjazást fog tartani. A földmivelésügyi miniszter díjával a saját nevelésű magyar fajú 2 éves üszök és borjas tehének fognak díjaztatni. A díjazásban résztvenni óhajtók a felhajtani szándékolt állatok számát Erdőd község előljáróságánál f. évi november hó 6-ig szóval, vagy írásban jelentsék be.

Czipészek és szabók figyelmébe. A magyar királyi technológiai iparmúzeum a székesfővárosban a czipész és szabóiparból mestertanfolyamot fog rendezni. Ezen tanfolyamon intelligens, előadóképességgel, szakmájukban kitűnő jártassággal bíró és vándor vagy más rendszerű szaktanfolyamot végzett, tehát már megfelelően előképzett fiatalabb iparosmesterek, és kivételesen 24. évnél idősebb segédek vehetnek részt és pedig ezt megkönnyítendő, megfelelő napidíjjal és utazási költséggel ellátva. A czipészipari tanfolyam folyó évi november hó 4-től december hó 18-ig, a szabóipari pedig 1908. évi január hó 6-ától február hó 25-ig tartana.

Uj cselédkönyvek. A gazdasági (külső) cselédek részére f. évi november hó 1-től kezdődőleg a gazda és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvény értelmében új szolgálati cselédkönyvek adatnak ki. Nevezettek annak megszerzése végett a kapitányi hivatal bejelentési osztályában jelentkezzenek.

Felsült farkasok. Dalekorej Fedor katlanfalusi lakos a múlt nap szomszédjával szénáért ment kora hajnalban a „Veliki Verch-re“. Míg a szekeret megrakták, ökreit szabadon bocsátotta s ezek csendesen lelésttek a közeli erdőszélen. Alig egy negyedóra múlva azonban az egyik ökör rémesen bögve rohan Dalekorejék felé s ezek meg-

rettenve látják, hogy a másik ökröt 4 farkas fogta körül s fogaikat csattogtatva törnek az ökrre. Társával villára kapva sikerült a farkasokat elriasztani s így az ökör szerencsére megmenekült a biztos haláltól. A farkasok mintegy 200 m.-nyi távolban letelepedve sóvár szemekkel pislogtak a kiszalasztott zsákmányra s megmentőire, majd vad üvöltésben tűntek el az erdő sűrűjében.

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet **Kepes Dávid** mű-órás és ékszerésznél, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékeműekben és látszerési czikkekből — a legolcsóbb árak mellett. **Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.**

Aki jó bort akar inni, az keresse fel a HUNGÁRIÁT. Szíves pártfogást kér tisztelettel Weisz Adolf vendéglős.

A kávé olcsóbb lett. Arról legjobban meggyőződhetünk Szatmár piacán a Pannónia mellett. Néhma kávé-kereskedőnél. **3 kilós postai cs. kuba kávé 3 frt. 65 kr.** bérmentve utánvétellel küld **NÉHMA LAJOS JÓZSEF** kávé behozatala tea, rum, és cukorka áruház Szatmáron, Deák-tér.

FÁBIÁN GYÖRGYNÉ mű- és élővirág üzlete **SZATMÁR-NÉMETI, Rákóczi-utca 26-ik szám.** Sürgőnyezim: **Fábiánné.** Telefon-szám: **148.** Ajánl menyasszonyi, béli és névnapi csokrok, mell- és fejdíszek, virágkosarak, jardiniere, ünnepi és gyászkoszorúk, Makart rendezetek és díszítményeket. — Cserepes virágokat, szobai dísznövényeket, mindenféle művirágokat és templom-díszítéseket, jutanyos árban.

Eladó **Görbe-köz 3. számú házastelek,** a Deák-tér közelében, 6 év óta fennálló, jól bevezetett **virágkertetessel,** 2 üvegházzal együtt. — **Növények darabonként is kaphatók.**

IRODALOM.

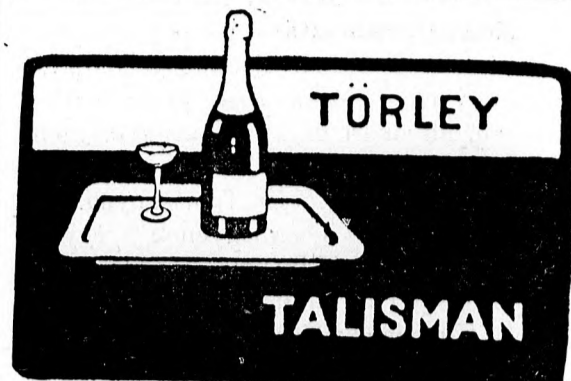
Megjelent Szent Erzsébet karácsonya. Miszterium 3 képben ünnepi előadásul leánygyermek számára. Ára 50 fillér (levélbélyegben is küldhető). Szerzője Tóth József képz. tanár (Szatmár, Teleky-utca 15.) kinél még a következő művek kaphatók: **Gyermekbarát.** Alkalmi színművek, tréfás, dalos gyermekjátékok. 292 oldal. Ára 4 korona. Rendkívüli dícsérettel fogadott s nélkülözhetetlen könyv kezdve az óvodáktól egészen a nővédi egyesületekig, ahol csak ünnepek alkalmából szindarabokat adnak elő. Legkisebb káté. II. kiadás. Ára 10 fillér. Módszeres könyvecske a hittan és biblia azon anyagáról, mely az elemi iskola I. (és II.) osztályában tanítatik. Róm. kath. szertartástan a polgári iskolák számára. III. kiadás. Ára 50 fillér. A kath. egyház történelme különös tekintettel Magyarországra. Polgári iskolák számára. Ára 80 fillér. Kilenc keddi ajtatoság pód. sz. Antal tiszteletére. Ára 10 fillér.

Szerkesztői üzenet.

Baltoni előfizető. Olyan nem létezik. Önállóak vannak.

Egy érdektelen fél. Ugy látszik, nagyon is érdekelve van. De kérjük szeretettel,

ilyen fogalmazású közlemény lapban nem jelenhetik meg. Tízszor is elvettük, míg ki tudtuk hámozni, mit akar tulajdonképen. Legyen szíves előbb megtanulni helyesen fogalmazni, aztán szívesen állunk rendelkezésére Egy állami iskolai tanítónak erre feltétlenül szüksége van.

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

Árverési hirdetés.

Kökényesden (Ugoesa m.) a róm. kath. lelkész erdejében álló 92 darab tölgyfa 104.342 köbméter **haszon** és 495 ürméter **tüzifa, f. évi november hó 3-án** vasárnap délután 4 órakor, a róm. kath. plebánián, nyilvános árverés útján el fog adatni.

Kikiáltási ár 6120 korona. Árverezni szándékozók zárt ajánlatukat f. évi november 3-ika déli 12 óráig, 612 korona bánatpénzzel a kökényesdi rk. plebánián nyujtsák be, később érkezett ajánlatok nem fogadtatnak el. A szóbeli árverésen 612 korona bánatpénz szintén leteendő. A fent kitüntetettfamenynység a kikiáltási áron alul nem fog eladatni. — Az árverés a szatmári egyházmegyei hatóság jóváhagyásával válik jogérvényessé, melynek jogában lesz az árverező bármelyikének ajánlatát elfogadni, tekintet nélkül az ígért ár nagyságára.

A fa értékének fele a kitermelés kezdetén, másik fele a szállítás kezdetén fizetendő a kökényesdi rk. lelkész hivatálnál.

Kökényesd, 1907. okt. 28.

Köncs László

rk. lelkész.

348.

és szájviz.

Értesítés.

Fogorvosi műtermemet

és lakásomat m. évi november hó 1-én özv. Vajtoné urnó Rákóczi-utcai 24. számú földszintes házába **helyeztem át.**

E ház a „Törvényesék“, a vasuti megállóhely mellett, a központi állami elemi iskola tőszomszédságában van.

Készítek **egyes fogakat, teljes fogsorokat, kaucuk és arany alapon, kívánatra szájpád nélkül is. Arany fogkoronát, gyökér (csapos) fogat. Arany, porcellán, platin és cément tömést.**

Fog- és gyökézhuzás a legújabb feltalált szerekkel **teljesen fájdalom nélkül.** Rendelek d. e. 8-tól, d. u. 5-ig

Albisi **BAKCSY DOMOKOS,**

193.

orvos-fogorvos.

és szájviz.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem e város és vidéke mélyen tisztelt közönségét, hogy **Szatmáron, Deák-tér 6. sz.** házban, saját vezetésem alatt

elektrotechnikai és villanszerelő üzletet

nyitottam. — Raktáron tartok *izzó-lámpákat, izzólámpákat* s minden e szakban szükséges cikket.

Több fővárosi cégnek bizománya lévén, minden nagyobb szabású dolgot, u. m. **motorokat** és **villamvilágítási berendezéseket** a legjutányosabban szállíthatok.

Továbbá elvállalok *villancsengők bevezetését* is igen jutányos árak mellett.

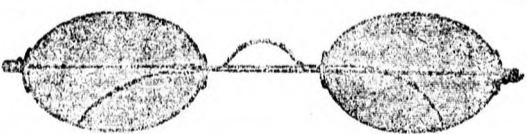
Kívánatra vidékre is leutazom.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve maradtam

mély tisztelettel

Shwartz Lajos.

Egy 13—14 éves fiut, kinek egy-két középiskolája van, tanulól felvesz a Pázmánysajtó könyvnyomda Szatmár

Szemüveg és óra javítások jutányos árban készíttetnek. 251

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az **összes rovarokat gyorsan és alaposan** kipusztítja; üvegben —30. —60. 1.—és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **Poloskák** ellen üvegekben —40. —80. 1.20. 2.60, és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „**TIRGRAM**“ névre. Gyár: **BUDAPEST, IV. ker., Károly-utca 1.**

Kapható Szatmáron: **Roóz Mihály, Mertz István, Kaufmann Dávid, Roóz Szilárdné, Beer Mór, Kaufmann Ignác, Molnár Mihály** urak üzleteiben.

SZABÓ SÁNDOR

szobrász, aranyozó és oltárkészítő
SZATMÁR, Báthory-utca 18.

Elvállalok új oltárok, szószékek, szentsirok, szent szobrok készítését kőből, fából vagy imitációból.

Régi munkák felújítását mérsékelt árak mellett készítik.

Új oltárképeket hírneves festőművészek közreműködésével állítom elő. Műtermemben kész templom- és szoba-diszek vannak raktáron.

Továbbá e helyen is felhívom a Főtisztelendő urak szíves figyelmét a műtermemben készletben levő stációdombornú képek megtekintésére.

Költségvetéssel, rajzokkal díjmentesen szolgálók.

Az úgy könnyebb elintézése ezéljából saját költségemen utazom bárhova.

Az aranyozás tiszta Katalin arannyal történik
Kiváló tisztelettel **Szabó Sándor.**

Szemüvegek, Zvickerek, látszerészeti cikkek

ugyszintén arany, ezüst, nickel zsebrák, valamint mindentéle inga, ébresztő és fali órák kaphatók

FEISZTHUBER JÁNOS órásnál Szatmár Deák-tér 26. sz.

Plébánia-palota.

KÜHNE E. hazánk legrégebbi GAZDASÁGI GÉPGYÁRÁBAN MOSONBAN.

Legjobb anyagból és elismert gondos kivitelben kaphatók: **Sack-rendszerű aczél-ekék, egy és két vasu ekék,** különféle szerkezetben. **Hengerek, szántóföld- és rétboronák** dus választékban. Hírneves tolókeres rendszerű

Mosoni Drill sorvetőgépek

Mindennemű **cséplőgépek,** kézi és járgányhajtásra. **Gabonatisztító- és szelelő-rosták, konkolyválasztók, szecskavágó, répavágó- és darálógépek** kitűnő szerkezetben és különféle nagyságban. **Morzsolók** kézi és erőműhajtásra. **Hollingsworth lógereblyék.** Amerikai **ló- és kézi-kapák.** Francia **ekék, kapalogépek** szőlőműveléshez. Szőlő-
.. zuzók, prések és permetezők. ..

Bizományi raktár: **BIRO LAJOS** urnál
SZATMÁR, PIACZTÉR, BÁRÓ VÉCSEY-HÁZ.

Bertha Károly mű- és kereskedelmi kertészete

Szatmár, Dinnyéskert 6.

Ajánlja az őszi idényre **dus készletét** pálmák, virágzó és levéldisznővényben.

Park és kertrendezés elvállaltatik.

Élővirágüzlete: **DEÁKTÉR 2. szám.**

Elsőrangú élővirág kötészet.

Minden idényben a legszebb élővirág-díszmunkák, koszorúk, csokrok, stb. jutányos árban készíttetnek.

— Halottak napjára **dísz-virágkoszorúk** nagy választékban. **Élővirág koszorúkra** megrendelések már most elfogadhatnak.

Sürgőnyozim: **BERTHA KERTÉSZ SZATMÁR.**

Az alábbi elsőrangú czegeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

Gárdos Ferencz könyvkötő

Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

KÖNYVKÖTÉSZELET

a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

KOMÁN JÁNOS

köszörüs-mester
SZATMÁRON

a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy

köszörüs műhelyemet

1907. aug. 1-étől (régii helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köpülőző gépek, valamint bádogos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönség szives pártfogását kérve,

tisztelettel **KOMÁN JÁNOS.**

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszmák is készülnek.

Vuja János

-hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztes András-féle ház akí dusan felszerelt **cipő-raktárában** csakis valódi finom bőrből, a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és csizmákat nagyon is versenyképes árak mellett hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszöbölte, és a kinek áruai csinoság dolgában is párját ritkítják

SZATMÁRI BAZÁR.

BLATNITZKY ISTVÁN

Kazinczy-utoza 10. szám, a kir. kath. főgimn. mellett.

Figyelmeztetés!

Szatmár és vidéke nagybecsült vevőközönségének felhívom b. figyelmét a napokban érkezett rendkívül csinos és tartós, modern stílu **majolika- és porcellán-kályhámra,** melyekkel a legkényesebb igényeket is kielégíthetem. Ugyisint nagy raktárt tartok egyszerűbb és igen csinos cserépkályhákból, melyeknek összeállítását szakképzett munkásokkal eszközölöm.

Jó minőségeért a legmesszebbmenő szavatosság. Szolid szabott árak!

Kocsi tulajdonos urak figyelmébe!

BENYÓ ANDOR

kocsigyártó

Szatmár, Kossuth Lajos-utca 12.

(Régi kisváros háza).

Uj kocsikat raktáron tart, ócskákat becserél, lagoonásért és posztóért jótállást vállal.

100.000

lázat tesz tönkre a szük cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

VALEK JÁNOS cipész mesternél

Szatmáron, Széchenyi-u. 7. (Bölönyi-ház)

a püspöki palotával szemben.

Uj! Uj villamos felszerelési vállalat. Uj!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **üveg és porcellán üzletemet** egy külön

villamos felszerelési osztálylyal

megnagyobbítottam. — Ezen vállalatom vezetésére sikerült kiváló szakembereket alkalmazni, miáltal teljes biztosítékot nyujtok, hogy minden e szakmába **villamos világítási felszerelést, vil-**

lamos házi csengők s telephonok bevezetését és bármilyen javítási munkálatokat,

a legujabb szerelési módszer szerint s az előirt tűzbiztonsági óvintézkedések betartásával, a legjutá-
nyosabb árban eszközölöm.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség **villamos csillárookra,** melyeket elő-
figyelmét a raktáromban dus választékban levő tetésem révén, **meglepő olcsó árakban árusítok.** nyös összeköt-

Kívánatra terv- és költségvetésekkel díjmentesen szolgálók.

Egy tanuló felvétetik.

Kiváló tisztelettel: **Oesztreicher Tóbiás.**

